

12. ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ ПОДОРОЖЕЙ ДЛЯ ІНКЛЮЗИВНИХ ТУРИСТІВ

Сидорук С.В. к.е.н., доцент
Луцький НТУ, м. Луцьк

Матвійчук Л.Ю. д.е.н., професор
Луцький НТУ, м. Луцьк

Матвійчук Н.М. к.е.н., доцент

Східноєвропейський національний університету ім. Лесі Українки, м. Луцьк

Сьогодні дуже мало уваги відводиться інклюзивному туризму, який знаходиться у структурі соціального туризму та в Україні, на жаль, він практично не розвинений. Вважаємо, за необхідне дослідити підходи різних авторів до сутності поняття «інклюзія» і в подальшому запропонувати власне визначення поняття «інклюзія» з позиції туристичного напрямку.

Таблиця 1 – Підходи авторів до визначення поняття «інклюзія»

Автор	Визначення
Ярська В.	принципи поділу, і з'єднання / включення індивідів або груп в різні соціальні спільноти, групи [1].
Солдатова Л.	процес, що передбачає сукупність регулюючих заходів та самоорганізації суспільства, спрямований на підвищення ступеня активної участі в житті суспільства індивідів або груп із всіма особливостями їхніх демографічних, економічних, політичних і культурно духовних характеристик [2].
Міщик Л.	процес збільшення ступеня участі всіх дітей у соціальному житті та різних програмах [3].
Калініна Л.А.	політика та процес, який передбачає отримання більших можливостей у навчанні та соціальному житті для усіх людей і також для дітей з інвалідністю [4].
Мельник Ю. Р.	забезпечення того, щоб усі діти й дорослі могли брати участь у житті громади як рівноправні члени, яких поважають і які роблять свій внесок у розвиток громади та суспільства [5].
Клименюк Н. В.	процес рівного співіснування в освітньому середовищі людей і, перш за все, дітей з різними потребами [6].
Авторський підхід з позиції туристичного напрямку	це збільшення доступності туристичних територій для осіб з інвалідністю, подорожувати без сторонньої допомоги або користування мінімальною допомогою зі сторони обслуговуючого персоналу.

Проаналізувавши таблицю 1, можна зробити висновок, що більшість науковців вважають, що соціальне включення є саме процесом збільшення отримання будь-яких благ в контексті соціальної спільноти для інвалідів.

Наразі асоціації інклюзивного туризму залучені до багатьох проектів, метою яких є розвиток різноманітних напрямків туризму для осіб з інвалідністю. Нижче ми наводимо діючі програми в межах розвитку доступного туризму в

ЄС, що представлено в таблиці 2. Інклюзивний туризм може позиціонувати себе – як активний відпочинок в Україні, так і за її межами також.

Таблиця 2-Основні організації інклюзивного туризму у світі

Назва організації	Особливості проектного заходу
«Newscat: New Skills for Customized Accessible Tourism»	«Нові навички для індивідуального доступного туризму». Проект спрямований на підвищення кваліфікації професіоналів туристичного сектору в наданні індивідуальних високоякісних послуг клієнтам з особливими потребами.
«Access Angels: Guardian Angels of Accessible Travellers in Rural Areas»	«Доступні ангели: «Ангели-охоронці інклюзивних мандрівників у сільській місцевості»». Метою «Access Angels» є навчання молодіжних добровольців, які працюють помічниками мандрівників з особливими потребами в сільській місцевості Європи.
«ATTIMO: Accessible Transnational Thematic Itineraries and InterModality»	Основною метою є розробка культурних маршрутів і дозвілля, які враховують існуючу туристичну пропозицію та потреби людей з обмеженими можливостями.
«Pantou.org The European Accessible Tourism Directory»	«Довідник європейського доступного туризму». У ньому перелічено туристичні постачальники, які можуть запропонувати доступні туристичні послуги клієнтам з особливими потребами, літнім людям, сім'ям з маленькими дітьми та людям з хронічними хворобами. [6].

Висновок. Отже, у наш час інклюзивний туризм став унікальним явищем, який в першу чергу є необхідним для реабілітації осіб з інвалідністю, включаючи як пізнавальний процес, так і можливість повноцінної соціалізації.

Література

1. Лигидов Р.М. Возможности государственной поддержки развития социального туризма в Кабардино-Балкарской Республике / Р.М. Лигидов, Н.Е. Кулюшина // Современные проблемы науки и образования. -2015. №1 URL: http://tourlib.net/statti_ukr/ligidov.htm.

2. Посібник з активного відпочинку та туризму для неповносправних / М.Г. Сварник, Я.І. Грибальський та ін. Львів: Товариство «Зелений Хрест», 2015. -150 с.

3. Про реабілітацію інвалідів в Україні: Закон України. №2961 від 06.10.2005 // Урядовий кур'єр (Орієнтир). 2005-. №213.

4. European Network for Accessible Tourism : official website [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://www.accessibletourism.org/?i=enat.en.who we are>.

5. The United Nations : official website [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://www.un.org/ru>.

6. United Nations World Tourism Organization (UNWTO) : official website [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www2.unwto.org/>